



Warmińsko-Mazurska  
Okręgowa Izba Inżynierów  
Budownictwa  
pl. Konsulatu Polskiego 1  
10-532 Olsztyn  
tel.: 89 527 72 02  
www.wam.piib.org.pl

# Zabytki na Warmii pod kontrolą techników i inżynierów budownictwa

**Warmińsko-Mazurska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa to „Samorząd ludzi związanych z budownictwem” – tak brzmi nasze motto, które od początku istnienia samorządu znalazło swoje miejsce na stronie internetowej W-MOIIB. A podkreślić przy tym należy, że zrzeszamy osoby wykonujące zawód zaufania publicznego, pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Są to technicy i inżynierowie budownictwa, projektanci, kierownicy budów, inspektorzy nadzoru inwestorskiego, opinotwórcy w zakresie problematyki budowlanej. Osoby z uprawnieniami budowlanymi będące naszymi członkami to też pracownicy organów administracji architektoniczno-budowlanej.**

W samym województwie warmińsko-mazurskim to kolektyw ponad 4 tysięcy osób, którym samorząd dla dbałości o należyte wykonywanie swojego zawodu zapewnia dostęp do doskonalenia zawodowego poprzez organizowanie szkoleń ogólnych oraz branżowych w systemie stacjonarnym i online, a także dostęp do czasopism naukowo-technicznych. Staramy się również, oprócz zapewnienia naszym członkom realizacji podstawowych zadań statutowych, dostarczyć możliwości wypoczynku i tu bardzo intensywnie działamy na płaszczyźnie organizowania spotkań integracyjnych, nie brakuje pikników rodzinnych, regat żeglarskich, spływów kajakowych, rajdów rowerowych, turniejów kręglowych, w których biorą udział całe rodziny. Tam możemy wypocząć, nawiązać nowe kontakty, znajomości i wymienić się swobodnie doświadczeniem zawodowym. Spotykamy się również w powiatach, z udziałem władz samorządu terytorialnego, administracją budowlaną oraz inspektoratami nadzoru budowlanego. Izba jest miejscem spotkań, współpracy, dialogu oraz integracji środowiska. Jest instytucją organizującą i służącą środowisku budowlanemu, reprezentującą je na zewnątrz oraz dbającą o nasze wspólne interesy. Mamy zawartych wiele porozumień. Jesteśmy również uczestnikami powołanego Warmińsko-Mazurskiego Forum Zawodów Zaufania Publicznego, którego W-MOIIB była sygnatariuszem. Członkowie Rady, Prezydium Rady i Komisji Prawno-Regulaminowej naszej Izby wnikliwie badają projekty dokumentów okołobudowlanych, wskazując nieścisłości oraz proponując własne rozwiązania.

Przedstawiciele Izby spotykają się ze studentami ostatnich roczników kierunków technicznych UW-M w Olsztynie i PWSZ w Elblągu, gdzie przedstawiamy Izbę oraz informujemy, jak zdobyć uprawnienia budowlane.

Ale skoro możemy zaprezentować się w magazynie poświęconym renowacjom i zabytkom, zanim przejdziemy do kilku zdań poświęconych tej kwestii, pragniemy zwrócić uwagę na zagadnienie kwalifikacji osób prowadzących prace przy zabytkach w kontekście osób posiadających uprawnienia budowlane. Po wielu latach prowadzonych rozmów z konserwatorami zabytków

w §24 Wymóg posiadania odpowiednich uprawnień budowlanych i praktyki zawodowej Dz.U.2011.165.987 – AKT ARCHIWALNY – Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań znalazł się zapis:

„Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie uprawnienia budowlane określone przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.)”.

Kierować robotami budowlanymi oraz wykonywać nadzór inwestorski przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków mogą osoby, które spełniają wymagania określone w ust. 1 oraz odbyły co najmniej 2-letnią praktykę zawodową na budowie przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków.

A następnie w art. 13 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (Dz.U. 2015 poz. 1505) wprowadzono do ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nowe regulacje dotyczące możliwości wykonywania prac przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Zmiany weszły w życie 30 listopada 2015 roku, gdzie określono, że robotami budowlanymi kieruje albo nadzór inwestorski wykonuje przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru osoba, która posiada uprawnienia budowlane określone przepisami Prawa budowlanego oraz która przez co najmniej 18 miesięcy brała udział w robotach budowlanych prowadzonych przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru lub inwentarza muzeum będącego instytucją kultury.

Na terenie Warmii jest wiele obiektów o charakterze zabytkowym, które jeszcze nie zostały poddane procesowi rewitalizacji polegającej na odwzorowaniu (rekonstrukcji) w miarę możliwości obiektów zniszczonych znakiem czasu, poddanych degradacji środowiska naturalnego lub które poniosły uszczerbek w wyniku wieloletnich działań wojennych. Ale są i takie, które uległy

już niezwyklej metamorfozie czy też prawie wiernemu odwzorowaniu architektury zabytku lub jego architektoniczno-konstrukcyjnej ewolucji bez uszczerbku dla wartości historycznych w ujęciu konserwatorskim.

I tu musimy się pochwalić, że udział w wielu tych przedsięwzięciach przypada naszym członkom, którzy mieli swój wkład w wielu dziedzinach tego procesu, počawszy od:

- zastosowania niekonwencjonalnych, nowatorskich rozwiązań konstrukcyjnych pozwalających na odtworzenie utraconych elementów murów czy konstrukcji dachów;
- osuszania zawilgoconych elementów murów z zastosowaniem również nowoczesnych, niekonwencjonalnych, opatentowanych technik;
- wprowadzenia i przystosowania instalacji elektrycznych i sanitarnych do istniejącej już infrastruktury zabytkowej, a kończąc na odtworzeniu detali i ornamentyki stolarki drzwiowej i okiennej.

Nie zapominajmy, że w procesie administrowania i zarządzania takimi obiektami konieczne jest przeprowadzanie

okresowych kontroli technicznych wynikających z przepisów prawa budowlanego i te tematy załatwiamy też my – członkowie Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Trudno w kilkunastu zdaniach opisać ogrom informacji dotyczących funkcjonowania naszego samorządu, a tym bardziej poświęcić miejsce zagadnieniom branżowym, dlatego odsyłamy państwa na stronę internetową W-MOIIB [www.wam.piib.org.pl](http://www.wam.piib.org.pl), gdzie znajdują się bieżące informacje.

Dziękujemy redakcji tego wspaniałego magazynu za umożliwienie podzielenia się naszymi spostrzeżeniami z funkcjonowania Izby z odbiorcami wydawnictwa.

Z inżynierskim pozdrowieniem

*mgr inż. Mariusz Dobrzeński*

*Przewodniczący Rady  
Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej  
Izby Inżynierów Budownictwa*

## Przykład awarii sklepienia na skutek przemieszczenia podpór

Średniowieczny kościół zniszczony podczas reformacji otrzymał w końcu XVI wieku nowe sklepienie pokryte siatką żeber nieporadnie nawiązujących do wcześniejszych form gotyckich i maskujących jego prostą konstrukcję – kolebkę z lunetami. Kościół jest posadowiony na nawodnionym, niejednorodnym podłożu warstwowanym. Różnice w uwarstwieniu podłoża pod ścianami kościoła przełożyły się na niejednakowe ich osiadanie.

Osiadające ściany podłużne odchyliły się od pionu od 5 do 16 cm wywołując liczne pęknięcia sklepienia – głównie w linii grzbietu i liniach przechodzących przez połączenia lunet z kolebką. Wypełnienie pach sklepienia i dodatkowe usztywnienie ich lunetami sprawiło, że nie uległy odkształceniom. Pozostała część sklepienia przekształciła się w łuk trójprzegubowy. Obróty w przegubach otworzyły spoiny od dołu sklepienia w zworniku, co doprowadziło do wysuwania się cegieł. W obu pozostałych przegubach otwartym spoinom na grzbiecie sklepienia towarzyszy miażdżenie żeber od dołu. Naprawa takiego sklepienia polega na powstrzymaniu przemieszczeń ścian przez wzmocnienie podłoża i spięcie ich ściągami oraz przywrócenie ciągłości powłoki sklepienia przez wypełnienie i dobrojenie spoin spiralnymi prętami. W uzasadnionych przypadkach zespolenie sklepienia z żebrami dołożonymi na jego grzbiecie – czasem drewnianymi wspomaganymi włóknami węglowymi jak w bazylice św. Franciszka w Asyżu. Jednakże wprowadzanie dodatkowych konstrukcji i nowoczesnych materiałów wymaga zaawansowanych badań i analiz z uwagi na możliwość zniszczenia zabytku.

*Marek Kowalczyk*

